

Svar

dómsmálaráðherra við fyrirspurn frá Rósu Björk Brynjólfsdóttur um framkvæmd landamæraeftirlits o.fl.

1. *Hvaða íslenska stjórnvald eða stofnun bar ábyrgð á aðgerðum og annaðist framkvæmdina þegar för breska ríkisborgarans Juhels Miah til New York var stöðvuð á Keflavíkurflugvelli 16. febrúar 2017?*

Hvorki íslensk stjórnvöld né stofnun á vegum íslenska ríkisins bar ábyrgð á aðgerðum eða annaðist framkvæmd þess þegar för farþegans, Juhels Miah, til Bandaríkjanna var stöðvuð.

2. *Hvaða aðili krafðist þess að Juhel Miah yrði meinað að halda áfram för sinni?*

Samkvæmt upplýsingum sem ráðuneytið hefur aflað komu bandarísk stjórnvöld tilmælum á framfæri við flutningsaðila fyrir brottför sem fólu í sér að umræddum farþega yrði synjað um landgöngu í Bandaríkin við komu þangað. Flutningsaðilinn kom þessum tilmælum á framfæri við farþegann og mæltist til þess að hann færi frá borði í samræmi við flutnings-skilmála.

3. *Á grundvelli hvaða laga, alþjóðasamþykktar eða annarra réttarheimilda var Juhel Miah meinað að halda áfram för sinni?*

Samkvæmt upplýsingum sem ráðuneytið hefur aflað byggðist ákvörðun flutningsaðila á flutningsskilmálum sem koma fram á vefsíðu flutningsaðila með hliðsjón af tilmælum bandarískra stjórnvalda sem fólu í sér að umræddum farþega yrði synjað um landgöngu í Bandaríkin við komu þangað.

4. *Eftir hvaða íslensku lögum og reglum var farið við framfylgd ákvörðunarinnar og samkvæmt hvaða réttarheimildum gripu viðkomandi flugfélag og opinbera hlutafélagið sem annast öryggismál á Keflavíkurflugvelli til ráðstafana gagnvart þessum tiltekna flugfarþega?*

Samkvæmt upplýsingum sem ráðuneytið hefur aflað ákvað flutningsaðili, þ.e. viðkomandi flugfélag, að synja farþega um flutning á grundvelli flutningsskilmála sinna með hliðsjón af fyrrgreindum tilmælum bandarískra stjórnvalda. Opinbera hlutafélagið sem annast öryggismál á Keflavíkurflugvelli hafði ekki aðkomu að málinu.

5. *Í hvaða tilvikum þurfa íslensk flugfélög og opinbera hlutafélagið sem annast öryggismál á Keflavíkurflugvelli að leita heimilda frá íslenskum löggæsluyfirvöldum við valdbeitingu, hindrun á ferð flugfarþega eða aukna öryggisleit?*

Flugstjóra íslensks loftfars er heimilt að beita valdi eða óska eftir liðsinni annarra farþega til að tryggja öryggi um borð í loftfari, sbr. 43. gr. laga um loftferðir, nr. 60/1998. Sú heimild miðast við að meðalhófs sé gætt og því myndi flugstjóri væntanlega kalla eftir liðsinni lög-reglu ef farþegi færi ekki eftir fyrirmælum fyrir flugtök. Ekki er sérstök heimild til handa lög-reglu að heimila öðrum aðilum valdbeitingu á flugvallarsvæðum eða um borð í loftfari.

6. *Hvaða ábyrgð eða skyldur bera íslensk stjórnvöld gagnvart þeim sem verða stranda-glópar á Íslandi vegna ákvarðana annarra ríkja um að meina þeim för með flugi?*

Aðilar sem dvelja hér á landi bera skyldur og njóta þeirra réttinda sem þeim eru tryggð á grundvelli íslenskra laga. Þá bera íslensk stjórnvöld skyldur samkvæmt íslenskum lögum gagnvart almennum borgurum og öðrum þeim sem dvelja tímabundið hér á landi. Þetta gildir jafnframt um aðila sem synjað hefur verið um flutning af öðrum ríkjum og dvelja hér á landi af þeim sökum. Ábyrgð íslenska ríkisins nær ekki til ákvarðana annarra ríkja eða framkvæmd í lögsögu þeirra.

7. *Hver sér til þess að íslensk flugfélög og opinbera hlutafélagið sem fer með rekstur flugvallarins gæti að mannréttindum þeirra sem um flugvöllinn fara?*

Íslensk lög gilda um borð í íslenskum loftförum og á íslensku yfirráðasvæði. Ef aðili telur að brotið sé á grundvallarréttindum sínum, hvort sem er að hálfu íslenskra stjórnvalda eða íslenskra aðila, gilda um slík brot íslensk lög.

8. *Tengdist ákvörðun um að hindra för Juhels Miah til New York tilskipun Bandaríkjaforseta frá 27. janúar 2017 um að meina borgurum tiltekinna ríkja landgöngu í Bandaríkjunum?*

Íslenskum stjórnvöldum er ekki kunnugt um ástæður ákvörðunar.

9. *Hafa hliðstæð atvik átt sér stað áður og ef svo er, hversu oft hefur ferðafrelsi erlendra ríkisborgara verið heft á þennan hátt á millilandaflugvöllum landsins og á grundvelli hvaða laga eða alþjóðasamþykktar?*

Eins og að framan greinir eru íslensk stjórnvöld ekki upplýst um tilvik þar sem farþega er synjað um flutning á grundvelli tilmæla frá móttökuríki. Flutningsaðila er jafnframt ekki tilkynnt um á hvaða grundvelli tilmælin byggja og því er ekki hægt að segja til um á grundvelli hvaða laga eða alþjóðasamþykktar ákvörðun byggist hverju sinni.

10. *Hafa íslensk stjórnvöld farið fram á það við erlend yfirvöld að för einstaklinga á leið til Íslands verði stöðvuð með viðlíka hætti og þá hversu oft á undangengnum fimm árum?*

Nei.